

GORENJEČ.

Političen in gospodarski list.

Vabilo na naročbo. «GORENJEČ» stane za celo leto samo 4 K, za pol leta 2 K, za četrť leta 1 K. Naroča se list lahko vsak dan, in naj se naročnina izvoli poslati upravnistvu.

Barnum In Bailey.

Lansko pomlad nekega lepega dne se je pripeljal eleganten, dvovprežen voz iz Ljubljane v Kranj. Radovedni opazovalci tega voza so zapazili na zadnjem koncu cel kup velikanskih, rmenih, rdečih, plavih in zelenih lepakov z nenavadno velikimi slikami, ki so predstavljale kače, slone, konje in nadljudi. Pa ne samo v Kranj so se zanesli ti lepaki, ampak po vseh vaseh, velikih in malih, in kdor se izprehaja po naših vaseh, opazi še danes to več ali manj okusno reklamo po vogalih raznih šup, podov in hlevov.

Na enak način, kakor ti jahalci na brzih konjičih, so delali naši klerikalci, odkar je zaključen deželni zbor, reklamo za ljudski tabor dne 12. oktobra t. l. v Ljubljani.

Dan 12. oktobra je bil že nekaj časa triumf v vseh klerikalnih listih. «Slovenski List» je, odkar se ga prijema neka vidna sušica, napolnil nekaj sobot vso prvo stran z največjimi črkami, kar jih premore Zadrúžna tiskarna. «Vun z enako volilno pravico! Doli nemško-slovenska zveza! Vsi v Ljubljano dne 12. oktobra!» in tako naprej. — «Slovenec» je klical: «Stopite v nedeljo popoldne od hiše do hiše, od moža do moža,» «naročajte posebne vlake!» «Domoljub» pa je delal kar reklamo za krampe in cepine.

In sedaj je vsega konec. Deželna vlada je namreč prepovedala ta tabor z ozirom na javni red.

Mi smo načeloma za kar najširšo prostost govora in zborovanja in iz tega stališča smo proti v aki omejitvi teh državnopravnih pravic, kjer ta ni neobhodno potrebna. Kar se pa tiče navedene prepovedi deželne vlade, ne zdi se nam posebno tragična, in prepričani smo, da ni prav nič raznenadila aranžerjev tega shoda. Zdi se nam celo, da so jo ti aranžerji želeli in naravnost provocirali, kajti priprave za ta tabor so se vršile na tak način, da je bil vsak treznomislec človek preverjen, da se shod ne bo vršil, ker se na tak način vršiti ne more in ne sme.

Nasproti delavskim slojem so naši klerikalci hudi socialisti. To se sicer s klerikalnimi načeli popolnoma nič ne strinja, ali nič ne dé, ker mase ljudstva se že

veselé, če slišijo visokodoneče fraze. Ta taktika pa ni za našega kmeta, kateremu bi niti ne kazalo omeniti, da bo imel enake pravice s kajzarji, kaj še, da bi se mu reklo, da zanaprej ne bo imel več pravic, nego njegovi hlapci, dekla in njih otroci. Zviti kakor so klerikalci so si tu znali pomagati. Kakor Obloški Tonček na kamniškem trgu svojo kučmo, tako je obrnil dr. Šusteršič staro prislovico o protokolu. Prislovica se od sedaj glasi: kmet je glava, baron in škrijc pa zadnja plat.

Ali mislite, da je to malenkost, če dr. Šusteršič pripoveduje na vsakem shodu, — kar tudi vestno stori — našemu kmetu: «Glej, slovenski kmet, dosedaj si bil zaničevan, pa si ravno toliko, kot vsak baron ali uradnik, ki le žre; še več si pravzaprav, skoro toliko, kot en kapelan. Noben krajcar deželnega denarja se ne sme in se ne bo drugam porabil, kakor záte, ti in edino ti imaš vladati v deželi.

Čudež bi se moral zgoditi, ko bi take besede ne šle do živega našemu dobremu ljudstvu, in čudež, ko bi se s takimi govori ne vcepila vera, da bi vladalo ono, ko bi dr. Šusteršič dobil večino.

Mi gotovo nismo oboževalji sedanjih socialnih razmer človeške družbe in njene organizacije. Nihče bi gorkeje ne želel nego mi, da bi bilo dano našemu kmetu dvigniti se na višje socialno stališče, ravno zaradi tega pa ne moremo dovolj strogo obsojati tako brezvestno špekulacijo na najnižje slabosti kmetске duše. Tako početje se ne dá opravičiti tudi iz političnih ozirov ne, to je opium, po katerem bo kmeta najbolj glava bolela in se mora maščevati nad provzročitelji tega delirija.

Če se na tak način fanatiziranim nerazsodnim masam še reče, da je njih nalog, pokazati liberalcem kmetško pest, če se trdi, da se mora med liberalci pomesti z železno metlo, da se mora pokazati kmetška vlada tudi deželnemu predsedniku in višjim krogom, potem je jasno, da ne bilo mogoče vzdržati javnega reda niti po prvi in drugi itruki in niti tedaj ne, ko bi se zbralo v Ljubljani le par sto kmetov.

Kdor je pazil na način aranžiranja tega shoda, ni dvomil niti za trenutek, da delajo aranžerji na to, da se shod prepove. To se je sedaj zgodilo.

Velike predstave dne 12. oktobra torej ne bo. Slovenskemu narodu na Kranjskem pa je s tem prihranjenih mnogo nedolžnih žrtev, prihranjenih mnogo solza.

„Amerika-večeri.“

Dopis.

Konec . . .

Dr. Peez navaja:

- 1.) večje bogastvo narave v Ameriki;
- 2.) notranji veliki trg za po večjem bogate, namreč dobre in pametne delavce;
- 3.) vedno manjši troški pri izdelovanju in pridelovanju s pomočjo strojev;
- 4.) vedno rastoče izboljšanje tehnike;
- 5.) največji promet po železnicah in parobrodstvu;
- 6.) jedinstvo, dobro razmerje med različnimi stanovni v Ameriki; malenkosti se ne upoštevajo, zategadelj je združevanje tako lahko v vsakem delu: v trustih in drugod;
- 7.) energična trgovska organizacija, ki vedno bolj stremi po poštenih trgovini;
- 8.) praktična, cenena vlada, zategadelj tako malo sovražstva, nevoščljivosti, strankarstva, zaviranja, podraženja in neproduktivnih stroškov;
- 9.) izgoja že v mladosti na lastno odgovornost in vladanje samega sebe, sovražstvo proti vsakemu jeroilstvu;
- 10.) samosvestnost Američanov;
- 11.) delavni ljudje, uzor v občinah, državah in v vsej uniji držav;
- 12.) vsa unija je edina v brambenih postavah in vsa politika je le zgolj trgovska, t. j. gospodarska.

Iz teh podatkov lahko razvidimo, zakaj smo Slovenci taki reveži in zakaj naše ljudstvo trumoma beži v Ameriko, dasiravno smo bili sto- in stoletja člani nemškega gospodarstva in sredi takozvanih kulturnih narodov. — Američana stane metrski stot pšenice k večjemu 3·50 gld. Nemca in Madžara, ki pridelujeta 15 kratno zrno, pa 8—9 gld. Vožnja na železnicah stane v Ameriki na miljo za stot $\frac{1}{10}$ krajcarja, na ladiji iz Novega Jorka na Angleško 20 kr. Metrski stot ameriške pšenice, v Avstrijo postavljen, stane k večjemu 5 gld. In tako je pri vsem žitu in pri vseh pridelkih kmetije.

V industriji je ravno tako. Najboljši premog, s katerim Američan topi železo, stane metrski stot 86 krajcarjev, v Avstriji 1·20 gld. Surovo železo je tedaj v Avstriji za 1·20 gld. dražje. Američane topé le rudnine, ki imajo 60% metalne sestavine. Narava je čudežno položila premog poleg rudnin v Ameriki, kjer pridejo troški za priprave metrskega stota železa na 1·35 gld., pri nas pa 3·50 do 4 gld. Jedne ameriške fužine na-

pravijo v enem mesecu toliko železa, kakor vse avstrijske skupaj v enem letu. Avstrijci smo pritlikavci proti Američanom, in Amerika redi milijone in milijone izstradanih Avstrijcev, ki znajo sicer graditi si kapele in cerkve, a iz svoje rodovitne zemljo pa ne znajo dobiti bogatih zakladov narave. Američan hoče na zemlji dobro živeti. Američani lahko plačujejo velike mezde in lahko nas premagujejo v gospodarstvu. Mi smo le dobri za to, da jim izrežemo delavce za delo, katero pametnejši in omikanejši delavci drugih narodov storiti nočejo. Osobito mi Slovani — izvemši Čehe — smo jim le kos roke. Kakor vprežno živno nas prepeljujejo od premogokopa do premogokopa ter rudnika.

Ameriškega junaka je stvaril človek, ki se je odcepil od evropske fevdalne družbe in nje verskega sistema. Tam ni bilo srednjeveške tlake, tudi niso pozneje toliko potrošili za stalno vojsko, ne zapravljali milijone in milijone narodovega premoženja za neproduktivne naprave ali pa za razkošno življenje. Ondi se je ljudstvo samo vladalo. Zaradi tega tudi ni bilo treba toliko policajev v tej ali oni suknji. Bilo je toraj primeroma prav malo davkov. Šole, zlasti tehnične šole so vsem na stežaj odprte, in v vseh veje duh: Sam skrbí zase, računsko knjigo vodi v gospodarstvu, štedi, ne troši več, kakor prejmeš, delaj, dokler si pri moči! Ameriška šola uči naše sicer pobožne, a zabite ljudi, kako nalogo ima človek na svetu. Ondi se spameti vsakdo, komur ne tiči verska blaznost preveč v krvi, kakor n. pr. marsikateremu Slovencu, ki prihaja iz Amerike nazaj ravno tak, kakršem je odšel.

—n—

V Kranju, 28. septembra.

Volitve za deželne zборе, o katerih smo že poročali, da so razpuščeni, ker jim je potekla postavna doba, se bodo vršile od oktobra do decembra. Skoro povsod nastopa isti sovražnik, s katerim se imamo že nekaj let boriti na Kranjskem. Ta čimdalje bolj nevarni rak razjeda in mori posamezne stanove, tako da bo treba vsem naprednim življenjem v Avstriji resno misliti na to, da se skupno ne glede na narodnost kaj stori proti tem silnim pijavkam ljudstva.

Novi davki. Petrolejski kartel (družba) je sklenil, da se poviša cena petroleja za $4\frac{1}{2}$ krone pri metrskem stotu. Ves ta dohodek bo služil židovskim kapitalistom kot nov dobiček, ki pa nikakor ni majhen, kajti znašal

PODLISTEK.

Benetke.

II.

Mesto Benetke je dobilo ime od starih Venetov, kateri so bili naseljeni pred Rimljani v današnji Benečiji. V teh krajih so zgradili stari Rimljani, ko so podvrgli prvotno prebivalstvo, več mest, med katerimi je bilo najimenitnejše Oglej (Aquileia). Ko je izpremenil hunski kralj Atila Oglej v grobljo, zbežali so ostali prebivalci na bližnje otoke, imenovane lagune, to so mali prodnati otoki pomorskega jezera. Na teh otokih sezidali so na koleh mesto, katero se je vsled ugodne lege radi kupčije in zavarovano po morju pred zunanjimi sovražniki v kratkem času povzdignilo do velike moči in slave. Ako pregledujemo to stavbo na koleh — model je videti v Arsenalu — moramo nehoté občudovati to ljudstvo, ki je s svojo pridnostjo in vztrajnostjo dovršilo to kolosalno delo. Otoki — 118 — so bili večinoma pokriti s peskom; zabijali so toraj hrastove kole 3—9 metrov dolge, da so naredili trdno podlago. Na te so navalili podolgem mecesnova bruna in vrhu teh velike marmornate plošče. Pri tem delu pa stari Benečani niso imeli na razpolago raznih strojev, parne ali električne moči, ampak dovršili so vse to z bolj ali manj priprostim orodjem.

V začetku niso imeli urejene države, ampak živeli so razkosani po rodbinah. Tako ni moglo dolgo obstati, to so kmalu uvideli praktični Benečani. Svojo državico so uredili na republičanski podlagi ter izvolili za vladarja moža, kateremu so dali ime dože (doge), po naše vojvoda. To se je zgodilo leta 697. Nova republika se je hitro širila na vse strani, posebno ko je srečno premagala svoja najnevarnejša soseda Genuo in Piso. Vedno večje bogastvo in moč republike je dalo povod, da je nastalo polagoma plemstvo — nobiltà, — katero je kmalu dobilo vso moč in oblast v svoje roke. Iz njegove srede se je smel znanprej izvoliti vojvoda. Ko so nekateri častihlepni doži hoteli izviti vso oblast sebi v prid ter delovali na to, da bi postali dedni vladarji, uprlo se je plemstvo. Da bi se ne ponavljali več taki poskusi, izvolili so senat ali veliki svet. Ta je sestojal iz vsega plemstva, kateremu je načeloval dože, ki pa ni imel nič več in nič manj moči, kakor kak drug član.

Do največje mogočnosti povzpela se je republika pod dožem Enrico Dandolo. On ni bil le izvrsten diplomat, ampak tudi znamenit vojskovodja. Kot 94letni starček in napol slep udeležil se je križarske vojne, premagal s svojim brodovjem nasprotnika, vzel z naskokom Carigrad, kjer je ustanovil latinsko cesarstvo, odklonivši njemu ponudeno carsko krono. Pod njegovo vlado je bila republika najrazsežnejša.

bo 9,760.000 kron. To ogromno svoto bodo morali plačati le nižji sloji prebivalstva, kajti višji stanovi rabijo za razsvetljavo večinoma elektriko ali plin.

O zagrebških izgrelih. Pisatelja Štefana Radiča je sodnija obsodila na šest mesecev ječe, ker je za časa izgrediv dejal, da bi bilo bolje, ko bi se Hrvatje in Srbi združili in udarili na Madjare. Marsikateri naših čitateljev pozna obsojenja izza banketa o priliki vseslovenskega shoda na Bledu.

Ogri so te dni v Budimpešti praznovali stoletnico rojstva Košuta, katerega smatrajo vzbuditeljem svojega naroda in stvariteljem sedanje ogrske države. Košut je bil renegat, po rodu in izgoji Slovak. Seveda se slavnosti niso tako izvršile, kokor so pričakovali Ogri, ker vlada vendar ne more proslavljati revolucionarjev.

Umrla je minuli teden v petek zvečer belgijska kraljica Henrieta, mati bivše soproge avstrijskega prestolonaslednika Rudolfa.

Med Rusijo in Kitajsko se je sklenila pogodba, vsled katere se odstopi Rusiji Tibet, za kar se zaveže Rusija pomagati v sili Kitajski z orožjem.

Burski voditelji Botha, Delarey in Dewet so obelodanili poziv na zbiranje milodarov za Bure. Beda med Buri je strahovita, ker so Angleži med vojno 30.000 hiš in zaplenili brez števila živali.

Dopisi.

Iz Kranja. (Telovadba pri «Gorenjskem Sokolu».) Z veseljem smo čitali zadnje naznanilo vaditeljskega zbora glede vspešnosti telovadnih ur, kajti ravno iz tega lahko spoznamo, da društvo napreduje, in da tudi hoče napredovati; že samo dejstvo, da je vaditeljski zbor razširil telovadbo na male in odrasle, na ženske in moške, opravičuje to našo trditev. Kolike važnosti je telovadba za male dečke in deklice (naraščaj), ki presede cel dan v šoli v tesnih šolskih klopih ali pa pri ročnih delih, ni potreba omenjati; pač pa moramo vsem starišem le priporočati, da pošiljajo svoje otroke v kar največjem številu v sokolsko telovadnico. — Kar se tiče ženske telovadbe, vladajo pri nas še neopravičeni, pretirani predsodki, katere zavračati tu ni na mestu, vendar pa smo mnenja, da ima zdravje prednost pred vsako nad-moralo. Ravno radi tega ni bilo upati, da bode ženska tako dobro uspevala, kakor uspeva, kar nam dokazuje številka največjega obiska 26; tudi hočemo podati v kratkem v pojasnilo o ženski telovadbi daljšo razpravo. Za enkrat pa pozivljemo vse devojke in žene, da naj pohité v sokolsko telovadnico, vsaj je

Domači boji so bili vzrok, da se je ustanovil zloglasen svet desetorice (1310), ki je samooblastno in kruto vladal ter sodil vsakega brez razlike stanu in časti. Dotedaj so dosegle Benetke vrhunec svoje moči. Polagoma je pričelo iti nazdol. Ko je odkril Kristof Kolumb Ameriko in so Portugizi našli pot okoli Afrike v Indijo, se trgovci niso več oglašali v sredozemskem morju, ampak jadrati so po atlantskem v Ameriko ali Azijo, ustivši ob strani Benetke, ki so bile poprej središče trgovine. Propad je bil neizogiben! Zadnji dož, Ludovico Manin se je odpovedal prostovoljno svoji časti, prepustivši Benetke Francozom (1797). Kmalu na to so prišle pod avstrijsko oblast, potem zopet pod francosko. Leta 1814 dobi jih Avstrija nazaj. Leta 1848 nastane upor pod diktaturo advokata Daniele Manin. Sanjal je že lepe sanje o bodoči slavi in mogočnosti republike ter si deval v duhu zlato dožvo kapo na glavo. No, pa ni šlo! Slavni Radecky je oblegal Benetke petnajst mesecev ter jih slednjič vzel s silo. L. 1866 odstopila jih je Avstrija Italiji in še istega leta 7. novembra vsprejeli so Benečani z veliko navdušenostjo in sijajem laškega kralja Viktorja Emanuela kot svojega novega vladarja.

pristop dovoljen vsakomur brez razlike stanu. — Telovadba vajencev se goji v našem sokolskem društvu že več let, a vsled primankljaja vaditeljev ni mogla tako uspevati, kakor bi morala; toda vaditeljski zbor je — kolikor nam je znano — odpravil tudi to zapreko. Opozarjamo vse one, kateri rabijo pri svojem stanu vajence, da istim puste obiskovati telovadne ure; vendar pa nočemo, da bi radi tega zastajalo delo, ali pa, da bi vajenci izostajali one dni, ko je telovadba, čez 10. uro zunaj. — Starejši bratje so sicer že par let sem obiskovali telovadbo, a v jako piclem številu. Omenjeno bodi samo, da je telovadba za one, ki cel dan presede, takorekoč življenska potreba, kajti, ako se zadostno ne gibljemo, izgubimo vso prožnost, prsa ne diha zadostno globoko, in s tem sami kolikor toliko škodujemo lastnemu zdravju. Gotovo pa je telovadba najboljši pripomoček proti temu. — Preostaja nam torej jedino še splošna članska telovadba. Vsakdo, kdor je le količkaj natančneje opazoval javne nastope «Gorenjskega Sokola», mora reči, da je opazal, — o redovnih vajah niti ne govorimo —, da so to jako, jako kombinirane vrste in da manjka vsled tega posameznim vrstam vtis celotnosti. Pri rednih vajah na orodju ni bilo opazati jednotnosti v izvedbi, kar je posledica nerednega obiska telovadnih ur, isto velja še v večji meri o prostih vajah; najbolj pa se je pokazal primanjkljaj celotnosti pri prostovoljnih vajah na orodju, in sicer s tem, da smo videli v jedni in isti vrsti telovadce, kateri so proizvajali sicer težke vaje, a vezava je bila pomanjkljiva in posamezni vadbeni elementi so se pri enem telovadcu v različnih sestavah vedno ponavljali, drugič telovadce, kateri so proizvajali za vrsto v so-razmerju z drugimi prelahke vaje in še te nesigurno tako, da nikakor niso spadali v to vrsto. Skratka, primanjkovalo je in še primanjkuje društvu rednih telovadcev in tehničnega vodstva, katero bi pa tudi pri najboljši volji vsled nerednega obiska telovadnih ur ničesar ne opravilo. Jeden pogoj sedaj imamo, t. j. vaditeljski zbor, a da se spolni prvotni pogoj, to je odvisno od Vas, bratje Sokoli, hodite torej kar najmarljivejše k telovadnim uram in tako bo društvu zasiguran vspešen napredek, in društveni nastopi ne bodo nosili odznaka nerednosti, malomarnosti, ampak odznak resne volje, močate odločnosti, neomahljive vztrajnosti. — Morda smo povedali preveč, a resnico.

Z Bohinjske Bistrice. Naš slavni klerikalno-smešni in -opečni župan Jakob Preželj se je tako močno napil klerikalnega žganja, da je kar naenkrat padel raz županski stolec tako daleč proč, da menda nikdar več ne bo prišel do njega. Nad štiri leta je popival to kapljico iz žegnanih rok naših duhovnikov, največ pa iz rok g. župnika Janeza Pibra. Načelnikom gasilnega društva je postavil fajmoštrovega brata Matevža, ki služi obenem pri njem za hlapca. Sedaj pod Matevževim vodstvom je to ubogo gasilno društvo v velikem neredu; obstoji komaj iz 10—12 mož, ki celo leto niso imeli toliko časa, da bi prišli na vajo. Ko se je pa škof pripeljal, tedaj je hitro ta vrli načelnik sklical maloštevilno moštvo in mu naročil, da se mora gasilno društvo pred župniščem udeležiti sprejema. Kaj čudne stvari se pripovedujejo o tem Matevžu zlasti iz Marijine družbe. Vsaki ponedeljek se kaj lepega sliši o njem. Vrnimo se sedaj k našemu županu. Stvar, ki se je nekaj časa vršila bolj na tihem, je dobila dne 16. m. m. bolj jasno lice. Ta dan je namreč prišel g. okrajni komisar, ki je začasni namestnik okrajnega glavarja radovljiškega, ter takoj odvezl g. županu vso uradno moč, a izročil jo je prvemu svetovalcu g. Janezu Mencingerju (Zabregarju), ki je uradoval do 8. t. m. Sedaj si je pa naš modri župnik izbral še slabejšega svojega sužnja, namreč Andreja Štendlerja (Vandrovca), ki je izvoljen za šest mesecev, dokler ne bo občna volitev. Kako bodeta ta dva skupaj orala, poročal bom kasneje. — Še več stvari imamo na vesti, katere bi radi obelodanili, a za enkrat naj zadostuje samo vprašanje: Ali je res potreben še drugi dacar, ko ima vendar sedanji toliko časa, da lahko posreduje za službe, preskrbuje načrte za žage, spremlja cele dni potnike, ki pridejo v Bohinj i. t. d. Mi mislimo, da ni potreben. Naj bi te

vrstice odprle nekaterim oči in večjo pozornost. Na svendenje, g. urednik!

Novičar.

Na Gorenjskem.

Prošnja. Bliza se zadnje četrletje letošnjega leta. Pri tej priliki uljudno prosimo vse one, ki so nam z naročnino še na dolgu ali pa, katerim poteče taista s 1. oktobrom, da nam te dni vposljejo dotični znesek. Istočasno se pa tudi obračamo do svojih somišljenikov z uljudno prošnjo, da marljivo razširjajo list in agitirajo zanj. Učimo se tega od svojih nasprotnikov!

Osebna vest. Gospod Alojzij Kranjc, notarski kandidat v Kamniku, je imenovan notarjem v Senožečah.

Klerikalni taborek v Kamniku. Iz Kamnika se nam piše: Tukajšnji klerikalni reporterji že par dni sem z največjo tajnostjo vabijo na jutrišnji klerikalni ljudski shod, kateri se ima vršiti na dvorišču tukajšnjega »Katoliškega doma«. Javno se povabi »uboga gmajna« šele raz leco. — »Slovenec« pa molči in čaka »izborna vspelega shoda« do torka, da potem zopet enkrat nafarba svoje ovce z neomejeno zaupnico svoji dr. Žlindri. Govorila bosta med drugimi tudi dr. Suštersič in Pogačnik.

Politične pridige. Kakor povsod po Kranjskem, tako je zadnje nedelje tudi v Kranju padala raz prižnico toča. Toča sta delala veliki Koblar in mali Potokar. Toča je bila pred vsem namenjena »Slovenskemu Narodu«, v katerem je nek znanstvenik v več člankih pod zaglavjem »Rimski klerikalizem in še to in ono« znanstveno pojasnil svoje nazore o klerikalizmu. Ti članki niso bili pisani za širše občinstvo, in tudi uredništvo samo je izjavilo, da istih ni smatrati za nazore uredništva in še manj seveda kot nazore cele narodno-napredne stranke. Mesto da bi gospodje raje skušali ovreči v onih člankih izrečene trditve, iste sedaj menda na višji ukaz politično izkoriščajo in hujskajo nevedno ljudstvo zoper liberalce. Dosežejo s tem ravno nasprotno. Ljudje, ki bi se sicer ne brigali za »Narodove« članke, hočejo sedaj imeti dotične številke »Slovenskega Naroda« in povprašujejo, če ne bo izšel poseben ponatis ali kakor pravijo posebne »bukvice« o »Rimskem klerikalizmu«. Še celo tercijalkam presedajo te vedne politične pridige in resnično pobožni ljudje se zmirom bolj odtegujejo propovedim, ker se jim gabi hujskanje raz leco, kjer naj bi se glasila le božja beseda. Drugi zopet smatrajo to početje za burk in se pri pridigah po svoje zabavajo. Pri vsem tem res trpi vera in — kar gospodje niti ne pomislijo — ugled duhovščine. Toča pada nazaj na tiste, ki jo delajo. Škofu le treba migniti z mazincem in naenkrat bi zavladal mir v kranjski deželi. Duhovnikom naj se prepove v cerkvi zganjati politiko, drže naj se strogo Kristovih nauk, oznanjujejo naj vero ljubezni, pomirjujejo naj razburjene duhove, duhovniki kot taki naj se ne vtikajo v posvetne zadeve in nikar naj si ne domišljajo, da morajo imeti prvo in zadnjo besedo tudi v posvetnih rečeh. Tako bi se kmalu oblažila nasprotstva in »Narod« kakor drugi liberalni listi bi ne pisali več zoper rimski klerikalizem — ker bi ravno klerikalizma več ne bilo!

Seja kranjskega občinskega odbora od 26. t. m. Župan naznani, da vstopi na mesto odidelega obč. odbornika dr. V. Koruna v občinski odbor namestnik dr. F. Kropivnik. Občinski odbor vzame na znanje poročilo odbora dijaške kuhinje, podeli odboru absolutorij, določi preglednikom računov občinska odbornika F. Krennerja ter M. Matiašiča, izvoli članom občinskega odbora v odboru dijaške kuhinje občinskega svetovalca V. Majdiča in odbornika dr. E. Šavnika ter A. Šlambergerja in izreče slednjič soglasno zahvalo odboru dijaške kuhinje na uspešnem in požrtvovalnem delovanju. — Odbor sklene pritrditi predlogom stavbenega odseka: 1.) da se J. Golobu dovoli izpeljati deževnico iz dvorišča v mestni kanal; 2.) da se proda T. Pavšlarju kos parcele št. 409/1 ob novi klavnici m² po K 1.50 s pogojem, da postavi 2½ m visok obmejni zid in izroči morebitne izkopnine občini; 3.) da se odstopi V. Majdiču kos parcele št. 362 ob mlinskem jarku m² po K 1.50 in da se določi stavbena črta med njega hišama št. 3 in 44 v Savskem predmestju;

4.) da se naprosi poštni in brzojavni urad za odstranitev dveh brzojavnih drogov v kokrškem predmestju. — Županstvo se pooblasti v svrhu zgradbe gimnazijskega prizidka najeti posojilo K 24.000 in se dovoli mestni hranilnici isto izplačati proti 4½% obrestovanju ter 1½% amortizovanju. — Občinski odbor ne ugovarja prošnjama M. Goloba in L. Rebolja za koncesijo gostilničarske obrti. — Ko se še mestni hranilnici dovoli, da posodi krajnemu šolskemu svetu v Kokri svoto K 6000— proti 4½% obrestovanju in 2½% amortizovanju, zaključijo župan sejo.

Za nemški katoliški »Schulverein« je beračilo neko črno opravljeno žensče minulo sredo po Kranju. Beračica je nastopala skrajno usiljivo. Dasi ima pravico nabirati milodarov le pri znanih dobrotnikih, je vendar hodila od hiše do hiše. Oglasila se je tudi v naši tiskarni. Posvetili smo ji prav pošteno in — kakor čujemo — se ji drugod ni godilo boljše. Želeti je, da bi se pri deželnem predsedništvu postopalo opreznije pri podeljevanju takih pravic, kajti beračev imamo že domačih zadosti.

Vaditeljski zbor »Gorenjskega Sokola« naznanja bratom Sokolom in drugemu občinstvu, da bodo telovadne ure (označene so ure od časa, ko se telovadnica odpre, do razpusta vrst) od 29. t. m. urejene tako: v torek, četrtek in soboto od 4½.—6. ure popoldne telovadba naraščaja (sprejemajo se dečki od 5. leta naprej, mesečni prispevek 20 vin.); v sredo in petek od 5½.—7. ure popoldne ženska telovadba (sprejemajo se deklice od 5. leta naprej, mesečni prispevek 60 vin.); v torek, četrtek in soboto od 6.—7. ure popoldne telovadba starejših bratov; v ponedeljek in petek od 8.—10. ure zvečer telovadba članov sploh; v sredo od 9.—10. ure zvečer telovadba vaditeljskega zbora. Knjižnica vad. zbora je članom odprta od 8.—9. ure vsako sredo.

Vaditeljski zbor »Gorenjskega Sokola«.

Jesenski zrelostni izpiti na tukajšnjem c. kr. Franc Jožefovem državnem gimnaziju so bili zaključeni vtorek, 23. t. m. Priglasilo se je 12 kandidatov, vštevši onih 7, ki so imeli ponavljalni izpit. Izmed teh je 1 odstopil med izpitom, 1 ni bil pripuščen k ustmenemu izpitu radi slabega pismenega izpita; z dobrim vspehom jih je pa napravilo 7, in sicer: Miroslav Dev iz Ljubljane, Josip Ipavec od Križa pri Kamniku, Miroslav Kmet iz Trziča, Avgust Leitgeb iz Črnomlja, Adolf Lenard iz Reichenburga na Štajerskem, Ivan Pogačar iz Sela pri Breznici, Gvidon Sajovic iz Kranja. Na celo leto so bili reprobirani 3. Na tukajšnjem zavodu je bilo torej letos priglasihih 31 kandidatov k zrelostnemu izpitu, izmed teh je bilo proglašeno 25 zrelih.

Poročil se bo dne 2. oktobra v tukajšnji župni cerkvi g. Ivan Cizel, c. kr. sodni kancelist in posestnik, z gospico Minko Čadežovo, hčerko tukajšnjega posestnika g. M. Čadeža. Čestitamo!

Dovlačna železnica h kamenolomu pri Škofji Loki. O projektu normalnotirne železnice z lokomotivnim obratom, ki se zgradi od postaje Škofja Loka proge Trbiž-Ljubljana državne železnice h kamenolomu poleg Škofje Loke v ta namen, da se bo po njej vozilo primerno kamenje za zgradbo tunela skozi Karavanke, se določa politični obhod v zvezi z razlastitveno razpravo in z razpravo o napravah za varnost zoper ogenj na dan 14. oktobra 1902. Več pove uradni list z dne 23. septembra t. l.

Najnovejši dnevnik za gg. učitelje. Letos je izšel v naši tiskarni popolnoma nov (broširan) dnevnik, katerega priporočamo vsem gg. učiteljem in učiteljicam.

Kamniški občinski odbor je v seji z dne 19. t. m. soglasno sklenil, da upelje električno razsvetljavo po celem mestu od narodne tvrdke Luka Habata in Saxa iz Duplice, katera pogodba se bo že te dni podpisala. Ta tvrdka bo gradila tudi večjo tovarno za papir.

Zahtevajte „Gorenjca“
v vseh gostilnah in kavarinah!

Jour-fixe. Opozarjamo na današnji jour-fixe telovadnega društva «Gorenjski Sokol», ki se vrši v gostilniških prostorih gospoda Mavrila Mayrja.

Poročilo «Dijaške kuhinje v Kranju» za leto 1901/1902. Iz tega poročila posnamemo, da je dobivalo hrano 95 dijakov, med katerimi je bilo 22 odličnjakov. Vsem se je izdalo 18.243 kosil in 17.852 večerij, skupaj 35.995 obedov. Po svojem domovanju je bilo podpiranih 29 iz škofjeloškega, 23 iz radovljiškega, 16 iz kamniškega, 8 iz kranjskega, 4 iz trziškega, po 2 iz brdskega in litijskega, po 1 iz idrijskega, kranjskogorskega in žužemperškega sodnega okraja, dalje še 4 iz Štajerskega, 3 iz Primorskega in 1 iz Dalmacije. Dijaska kuhinja je v tem letu imela dohodkov K 6101'30, troškov pa K 5876'92; toraj prebitka K 224'38. Premoženjsko stanje je iznašalo dne 15. avgusta 1902 K 18.238'29. Marljivi odbor, kateremu načeluje g. dr. Edv. Šavnik, se vsem p. n. dobrotnikom in dobrotnicam kar najpristrčneje zahvaljuje za velikodušne podpore in prosi še za nadaljno blagohotno podporo.

Zopet hujskanje. Nikdar ne storimo tega radi, a kadar se pa moramo vendarle spomniti «svojega» Antona zaradi njegovega dolzega jezička, da mu na tak način, kateri je njemu po pisavi najbolj soroden, dokažemo nekaj resničnih, takrat navadno utihne za nekoliko časa, utihnejo pa tudi v njegovem glasilu znani prečastiti glasovi iz Kranja. Ko se pa spomni, zakaj je bil pravzaprav poslan v naše mesto, tedaj se mu vzbudi tam doli v dnu duše krčevita jeza, ki ne najde prej utehe, dokler ne zazre pred seboj na papirju mnogo zavitih podtikanj, katera se odposljejo na njegov ukaz s prvo pošto v gotove časnikarske ljubljanske predale. Nekaj podobnega smo zopet brali v zadnjem «Sl. Listu», št. 270:

„Moško pevsko društvo Kranj, ki se je že tolikrat odlikovalo s krasnim petjem, noče peti na komando Sajovčevega Jankota. Zaradi tega liberalci jeze pihajo in grdijo društvo na pobalinski način. Ostudno napad na društvo v „Gorenjcu“ je obsojalo vse omikano meščanstvo. Gospodje pevci bodo dali že podganarjem odgovor, kakršnega zaslužijo. Splošna želja je, da bi društvo kmalu nastopilo pri kakšni veselici.“

Pa reci kdo, da ni to fina pisava!? In kako je to vse po vrsti resnično, prav kakor se spodobi pravemu pastirju. Če se je neka podoknica vršila celih 10 dni pozneje kakor pa datira ona znana naša kritika (mož je bil nekdanj zgodovinar), to pisca ne sme nič motiti, saj s tem lažje doseže svoj namen podtikanja! Če se je potem ob neki priliki k podoknici med drugimi društvu uljudno povabilo tudi moško pevsko društvo «Kranj», tedaj to ni bil čin takta, ampak komandiranje! Da napade pri tem jedno izmed najdelavnejših oseb, ki se požrtvovalno trudi že mnogo let skoro pri vseh narodnih društvih, stori s tem samo Bogu dopadljivo delo! Oh, saj se poznamo. Tisto «omikano meščanstvo», tisti roditelj najnovejšega prelepega izraza «podganarji», pa tista «splošna želja» je samo ena oseba — in ta je ona, ki je pritirala na v ponatisnjeni notici označeni način zaradi «ostudnih napadov» na neko društvo in na posameznike urednika (nekdo bi rekel urejača) «Sl. Lista» že večkrat do pokore. Če se je že hotel pisec (nekdo bi rekel zopet pisec) komu prikupiti, naj bi se rajši ob birmi prikupil prevzvišenemu na drug način, ker smo mnenja, da zasluži gospod knezoškof vsaj nekoliko boljšo podoknico, kakor je bila ona o priliki birmovanja. Sicer naj se pa gospod Anton nič več ne meša med kritike, če ne se danes ali jutri lahko hudo zameri svojemu organistu, ki oblastno zatrjuje, da ni v vsem Kranju v to nihče drug sposoben kakor samo on (namreč gospod organist) in pa nek drug gospod, kateri mu pa za to pohvalo, ki prihaja od te strani, gotovo ne bo nič kaj hvaležen. Te besede so bile najbrže v prvi vrsti naperjene proti «svojemu» župniku, ker ta baje nima posebno razvitega posluha, kar bo gospod organist, po glasu prečastitega sodeč, še najbolj za to kompetenten, ker ga največkrat išliši. — K sklepu pripomnimo, da je samo tak odgovor primeren pisavi v «Slovenskem Listu». Cenjene bralce pa uljudno prosimo, da naj nas oprostite, ker smo odgovorili v podobnem tonu. Klerikalni dopisnik se z veseljem oprijemlje zlasti zadnji čas take «fine» pisave, torej tudi nam ni mogoče odgovarjati mu drugače, saj nas razume samo na ta način.

Da se razumemo. V predzadnji številki «Gorenjca» smo o priliki birme v dnevnih novicah rekli, da se iz umevnih razlogov glede podoknice, ki se je priredila na čast knezoškofu, ne spuščamo v podrobno kritiko. Vsak nam bo pritrdil, da tak izraz ni žaljiv, posebno še, če se pomisli, da so pevci sami priznali, da niso dobro peli. Da je pa bilo v podlistku povedano malo bolj po domače, je umevno. Ker vemo, da vedo tudi člani moškega pevskega društva «Kranj» ločiti dnevne novice od podlistka, zato se ne spuščamo v nadaljno besedovanje. Povemo le toliko, da smo bili in ostanemo tudi v prihodnje odločno na tem stališču, da morajo biti društva saj v istem kraju drugo z drugim kolikor se dá prijenljiva, akoravno hodi politično znabiti vsako svojo pot. Ne bi pisali sicer tega, a ker se je dogodilo že večkrat, da naš dobri znanec v Kranju hujska in vedoma pisari vse drugače, kakor pa je v resnici, le v ta namen, da bi zasejal mej društvu in posamezniki razpor, samo zato pišemo te vrste. Če bi pa prišli po takih dopisih do prepričanja, da je gori imenovanemu društvu tak zagovornik, ki tudi v zadnjem slučaju nalašč in premišljeno zavija resnico, popolnoma po godu, tedaj izjavljamo, da bo potlej to tudi nam prav, posledice se tudi mi nočemo izogibati. Pravice, povedati komu resnico pa si ne pustimo kratičiti od nikogar!

O karavanski železnici. Vsled razpisa c. kr. železniškega ministrstva z dne 16. septembra 1902, št. 41.566, se o projektu ozkotirne dovlačne železnice, ki jo bo gonila električna sila od inštalacijskega mesta pri južnem izhodu predora skozi Karavanke poleg Hrušice do kamenoloma v gori Mirca pri Jesenicah, in ki se napravi v namene stavbenega obrata pri zgradbi predora skozi Karavanke, določa politični obhod v zvezi z razlastilno razpravo na dan 9. in 10. oktobra 1902.

Gospod Ivan Cof izraža v zadnjem «Slovenskem Listu» svojo veliko nezadovoljnost, ker smo si v članku «Promet tujcev na Gorenjskem» drznili omeniti tudi njegovega «Cofišča» in pravi, da bo prav hvaležen, «ako se taka blagohotna reklama, ki je polna neskajljene ljubezni do domačih podjetij, v prihodnje opusti». Naj nam ne zameri g. Cof, ako si ga usojamo opozarjati, da nismo za nikogar delali reklame, ampak, da smo se osmelili poleg drugih krajev omenjati lojalno tudi «Cofišču», to pa takrat, ko še nismo vedeli, da se o «Cofišču» sploh ne sme govoriti. Sedaj pa, ko smo o tem poučeni, prosimo p. n. g. Cofa, naj nam blagotno oprostí našo pregreho. Obljubljamo obenem svečano, da se bomo pokorili glede «Cofišča» njegovi želji, ki nam je ukaz. One gg. poročevalce pa, ki so nam poslali različne notice, v katerih hočejo smešiti g. Cofa zaradi njegove notice v «Slovenskem Listu», opozarjamo, da ta posel preskrbuje že od nekdanj sam g. Cof tako korenito in s takim uspehom, da si mu ne upamo delati konkurence.

Bog požegnaj, gospod Anton! V nedeljo zjutraj je bil naš gospod tehant strašno slabe volje. Ne zadosti, da je razlil najpoprej svoj zolč nad «Slovenskim Narodom», potem je v svoji jezi rohnal še nad ubogim «Gorenjcem». Pravil je poslušalcem in poslušalkam, (ki se vedno vzdramijo iz globokega spanja, kadar začujejo iz prečastitih ust besedo «Gorenjec»), da naš list sicer ne piše tako brezobzirno, kakor «Narod», to pa le zato ne, ker si ne upa, ker je bolj hinavski, sicer pa da ima prav tiste namene, kakor «Slovenski Narod». Kar se tiče namena, gospodu Antonu nočemo ugovarjati. Oba, «Narod» in «Gorenjec» imata piko na «klerikalnega zmaja», kakor sv. Jurij na «liberalnega lintverna», in nam so še posebno pri srcu oni gospodje, ki le preveč delajo za «vero», kakor n. pr. naš gospod dekan. Pač pa ni lepo od g. tehanta, da nam očita strahopetnost in hinavstvo! Zato, ker se gibljemo vedno v mejah dostojnosti (kar ni vsakomur prirojeno), ker ne imenujemo onega, katerega smatramo za lumpa, kar naravnost s pravim imenom, (izjavljamo, da je to le splošno povedano), ker se izogibljemo tožbam in ker nas nič ne skominja po žalostni slavi že čestokrat radi častikraje obsojenega Koblarjevega glasila — zato tedaj nas šteje prečastiti med strahopetneže in hinavce. Dobra vest nam pravi, da ne

zaslužimo takih očitanj in prepričani smo, da tudi sam g. dekan uvidi sedaj, ko se mu je razkadila nedeljska slaba volja, da nam je delal krivico. «In zakaj so bili v nedeljo gospod Anton slabe volje?» vprašaš, dražestna bralka. I no, g. tehant je vzrok sam povedal pri pridigi. Ko se je minulo soboto vračal iz Šmartna v Kranj, je videl, kako so kar v treh vežah «večerjali» «Gorenjca». Tako se je blagovolil izraziti prečastiti na prižnici. Mesto, da bi bil pobožni mož dobre duševne hrane lačnim ljudem lepo voščil «Bog požegnaj!», se je razljutil nad «Gorenjcem» in nad neubogljivimi ovčicami, ki kljub njegovi prepovedi vendar tako rade bero naš list in je dal duska svojim čutilom v nedeljo zjutraj. Mi pa, ki vemo, da človek v jezi stori marsikaj, kar bi sicer ne storil, rade volje odpuščamo g. dekanu storjeno nam krivico, poklanjamo mu v znak odpuščanja te skromne vrstice in mu voščimo k današnji večerji, pri kateri za «desert» itak nikdar ne manjka «Gorenjca»: Bog požegnaj, gospod Anton!

Tombola gasilnega društva v Kranju se vrši — kakor smo že poročali — jutri 28. t. m. popoldne ob 3. uri. Čisti dohodek je namenjen za društvene potrebe in radi tega je zeleti, da sl. občinstvo pridno seže po tablicah. Tudi se prosi za dobitke, katere vsprejema g. Janko Sajovic.

Spovednica — posredovalnica za službe. K nekemu župniku je prišla pred kratkim še precej mlada dekla, službujoča v bližini mesta, k spovedi. Predno pa je opravila spoved, jo je pričel dotični župnik nagovarjati, naj gre k njemu v župnišče v službo. Kaj porečeta k temu «cubringerici» «Jenpetovka» in «Ta skravžana»?

Na Kranjskem sploh.

Ljubljanske novice. Umetniška razstava se je otvorila minulo soboto v «Narodnem domu». — Umrli je profesor Ivan Vrhovec, znani zgodovinar. — Učiteljski pripravnik A. Bajc se je ustrelil, ker je padel pri ponavljalni izkušnji v nemščini.

Toča je napravila po Dolenjskem škode okoli dvesto tisoč kron.

Jurij Vega. Včeraj je poteklo sto let, kar so našli v Donavi pri Nussdorfu blizu Dunaja umorjenega slavnega matematika in častnika Jurija Vego, ki se je porodil 23. aprila 1754 v Zagorici pri Moravčah. O Vegi priobčimo v kratkem podlistek.

Križem sveta.

Razne vesti. V Mostah na Českem je dne 21. t. m. zgorela tovarna Richter in drug. Škoda se ceni na 500.000 kron. — V Palaxa na Švedskem je te dni zapadel visok sneg, ki je pokončal vse poljske pridelke. Ljudje so silno v skrbeh, da nastane ondi lakota. — Staudinger, o katerem smo že poročali zadnjič, da je tožen, ker je ponaredil listino, po kateri je hotel dokazati, da sta baron Ernest Wallburg in njegova sestra Klotilda pl. Simics zakonska otroka umrlega nadvojvoda Ernesta, je bil obsojen na štiri mesece ječe. — Defravdanta Jellineka, ki je poneveril na Dunaju okrog pet milijonov kron, še sedaj niso dobili.

Gospodarske stvari.

Nakup plemenskih bikov. Deželni odbor bo nakupil nekaj plemenskih bikov iz domače reje in te razdelil občinam, ki nimajo potrebnega števila bikov, proti polovični nakupni ceni. Biki morajo biti čistokrvne pasme, 1½ do 2 leti stari. Odposlanec deželnega odbora bo nakupoval take bike: dne 8. oktobra v Ljubljani na dvorišču c. kr. kmetijske družbe (na Poljanski cesti); dne 13. oktobra v Št. Vidu pri Zaličini na živinskem trgu; dne 18. oktobra v Postojini o priliki premovanja govedi. Ko bi imela katera kmetijska podružnica v svojem okolišu več takih lepih čistokrvnih mladih bikov, naj to sporoči deželnemu odboru, da se morebiti tudi tja odpošlje odposlanec deželnega odbora.

Oddaja bikov. Deželni odbor kranjski bo tudi letošnjo jesen oddajal bike proti polovični nakupni ceni, in sicer one, ki jih bo nakupil iz domačih rej. Biki bodo cikaste (belanske), oziroma sive (muricodolske) pasme.

Občine, na katere se bo v prvi vrsti oziralo pri razdelitvi teh bikov — pa tudi posamezni živinorejci — naj vložijo prošnje do 6. oktobra t. l. pri deželnem odboru v Ljubljani.

Dobavni razpis. Tukajšnji trgovski in obrtniški zbornici se naznanja, da si namerava c. kr. domobransko ministrstvo potreščino raznovrstnih oblačilnih in opravnih predmetov potom splošne konkurence zagotoviti. Izmed predmetov, katere je nabaviti, se posebno opozarja na naslednje: Klobuki, zapone, gumbe, volnene in usnjene listnice, ostoge, kuhinjsko orodje, čutare, kolci za šotore, rovnice, lopate, sekire, dleta, klešče, konjske plahte, volneni jopiči i. t. d. Ponudbe je po predpisanem uzorcu najkasneje do 30. septembra 1902 do 12. ure opoldne vložiti pri vložnem zapisniku c. kr. ministrstva za domobranstvo. Uzorci predmetov, katere je nabaviti, se dobe pri glavnem skladišču domobranske vojne oprave (Landwehr-Ausrüstungs-Hauptdepot) na Dunaju. Razglas, obsegajoč natančnejše pogoje, zaznamek predmetov, katere je nabaviti, in ponudbeni uzorec je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Ponudbena razprava v Belgiji. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da uprava belgijskih državnih železnic sprejme za 1. 1904 ponudbe za dobavo 288.500 hrastovih ali bukovih švelarjev ter hrastovih kosov za temelj napravam železnicega tira. Ponudbeni pogoji se na zahtevanje dopošljejo. Pismene ponudbe se morajo do 31. decembra 1902 vposlati pod naslovom «Direktion des Voieset Travaux, 11, rue de Louvain in Brüssel.» Prepis ponudbenega razpisa, obsegajoč množine in kakovost lesa, ki se ima nabaviti, je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na ogled.

Sadni in vinski trg v Gradcu. Trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani se naznanja, da priredi mestna občina Gradec od 9. do vstetega 12. oktobra t. l. sadni trg in od 6. do vstetega 9. novembra t. l. sadni in vinski trg v Gradcu, Keplersrtasse 114. S prvim trgom je združeno premiranje zlaganja razvrstitve sadja, z drugim pa premiranje sadja, njega pridelka, zlaganja in razvrstitve. Na te trge se opozarjajo zlasti oni krogi, ki kupujejo štajersko sadje in štajerska vina (trgovci s sadjem in vinom, gostilničarji i. t. d.) Dotični razglas in tržni red se lahko pogleda tudi v pisarni trgovske zbornice v Ljubljani.

Zakupni razglas. C. in kr. vojaški preskrbovalni magazin v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bodo zaradi zagotavljenja kruha in ovsa za leto 1903 vršile zakupne obravnave v c. kr. preskrbovalnih magazinih v Mariboru 10., v Celovcu 17., v Gorici 18., pri mestnem uradu v Ptuj 13. ter pri županstvu v Trbižu 16. oktobra t. l. Ponudbe se morajo do 10. ure dopoldne dotičnega dne vposlati dotičnim preskrbovalnim magazinom, oziroma mestnemu uradu, oziroma županstvu. Natančni ponudbeni pogoji so v zgoraj navedenih preskrbovalnih magazinih na vpogled. Zakupni razglas, obsegajoč podatke glede množine predmetov, ki so nabaviti, splošni pogoji in ponudbeni uzorec se lahko upogleda tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Loterijska srečka dne 20. septembra t. l.

Trst: 60 4 53 8 43

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice 9

Velika zaloga zgotovljenih oblek
za gospode, dečke in otroke
konfekcije za dame.

*** Solidno blago po čudovito nizkih cenah. ***

Ceniki se razposiljajo zastonj in poštne prosto. 154—1

Posamezne številke „Gorenjca“

se prodajajo po 10 vin. v

Škofji Loki pri g. M. Žigonu, trafika na glavnem trgu;

Radovljici pri g. Otonu Homannu, glavna trafika.

Tedenski sejem v Kranju dne 22. t. m.

Prignalo se je 530 glav goveje živine, 22 telet, 265 prašičev, 86 ovac, 2 koze, 210 buš, 2 konja. — 50 kg: pšenice K 7:30, prosa K 6:50, ovska K 6:—, rži K 6:—, ajde K 7:—, ječmena K 6:—, krompirja K 1:80, fižola: ribniški K 10:50, koks K 11:—, zelen K 7:— do 8:—.

Sl. šolskim vodstvom

na Gorenjskem se udano priporočam za cenjena naročila **šolskih tiskovin.**

Z odličnim spoštovanjem

Iv. Pr. Lampret, tiskarna v Kranju

Mestna hranilnica

v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

2—18 katerega plačuje iz lastnega.

Stanje vlog K 2,341,424.98. Stanje hipoteknih posojil K 1,797,981.09.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna na Kongresnem trgu št. 14 tik nunske cerkve

v Ljubljani sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 %

od dne vložitve do dne vzdige brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

133—5

Listnica uredništva.

Dopisa iz Križev pri Tržiču in iz kranjske okolice prideta prihodnjč. Tudi nekaj drugega gradiva mora vsled pomanjkanja prostora čakati prihodnje številke. Prosimo torej potrpljenja!

Umivalnik z marmornato ploščo in **ogledalo** se radi odpotovanja prodasta po nizki ceni. Oboje je še v najboljšem stanju.

Več se izve pri g. A. Drukarju, mizarju v Kranju. 155—1

Bicikelj

popolnoma nov, malo rabljen, proda za 45 gld. strojevodja v mlinu g. Pavšlarja (Lajh). 155—1

MATIJA AŽMAN

mizar za stavbe in pohištvo

v Kranju št. 128

naznanja slavnemu p. n. občinstvu, da je popolnoma prenovil svojo delavnico, katero je spopolnil z najnovejšimi, modernimi stroji, katere goni elektrika.

Imam obilo suhega lesa v zalogi in sprejemam vsa, tudi največja v mizarstvo stroko spadajoča dela in jih izvršujem dobro, so-157—1 lidno in po najnižjih cenah.

Učenca

sprejme **Henrik Suttner**, urar v Kranju. 150—2

Na račun se odda

stara gostilna na Gorenjskem

na deželi na dobrem prostoru, pripravna za 152—2 oženjenega rokodelca.

Kje? pove iz prijaznosti upravnistvo „Gorenjca“.

Dr. M. Pirc

151—2

naznanja, da se je s svojo

odvetniško pisarno

preselil iz hiše št. 4 v Gosposkih ulicah v Kolodvorske ulice št. 26

(zraven „stare Žišlerjeve“ gostilne“) v pritličju na levo.

Priznано najboljšę

oljnate barve

smlete s stroji najnovejše sestave, prekašajo vsako konkurenco po finosti, ki omogočajo z jako majhno množino pobarvati veliko površino, razpošilja

po nizkih cenah

Adolf Hauptmann

v Ljubljani

tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja. 82—17

Ilustrovani ceniki so brezplačno na razpolago.

Andrej Boucon

149-2 LJUBLJANA

Prule (Sredina) št. 18

TOVARNA ZA IZDELOVANJE

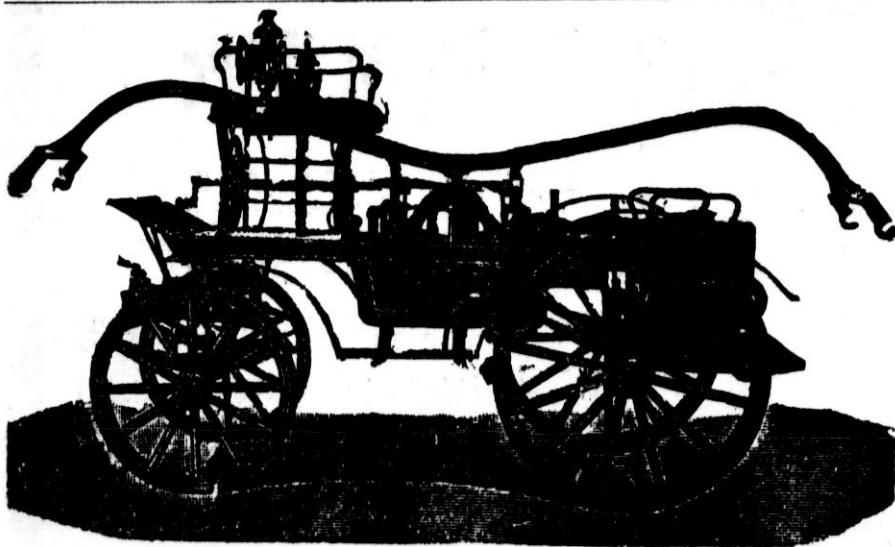
VSAKOVRSTNIH STOLOV

MIZ ZA VRTOVE

in vseh v to stroko spadajočih predmetov, kise izvršujejo natančno po naročilu.

Zamanka naročila se iz-
vedeje točno in po najnižjih
cenah.

Ceniki se razpošiljajo zastoj in frankovano.

Večkrat premicamo!

Glinaste peči,
štedilnike, banje
za kopeli, kakor tudi kipe, vaze in
druge glinaste izdelke
v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča prva in največja

tovarna

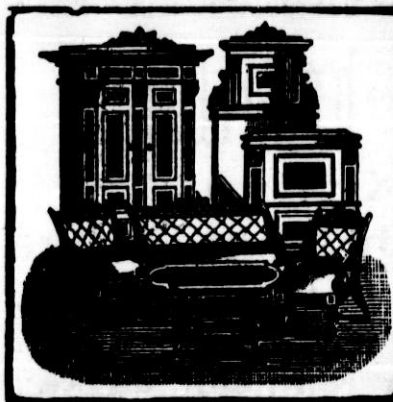
pečij in glinastih izdelkov

August Dreise

75—19

v Ljubljani.

R. LANG, Ljubljana (Kollzej)

tovarna za modroce na peresa
in posteljno opravo, saloga
pohistva,

priporoča vsake vrste

modrocev, posteljne uloge, zrcal, podob,
otročjih vozičkov, naslonjatev, poč-
valnikov (sofa, kanape, divan) in
sobno opravo 60—23

po najnižjih cenah.

Cenike s 300 podobami pošlje
zastoj in poštne prosto.

Prodaja tudi na obroke.

Razpošiljanje točno.

G. Tönnies

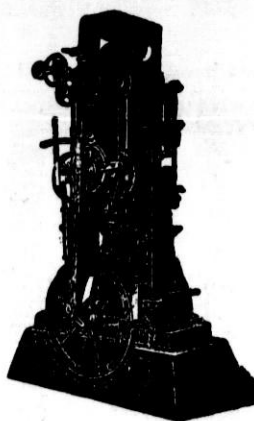
Ljubljana 76—18

tovarna za stroje, železo
in kovinolivarna

priporoča kot posebnost vse vrste

žage in vse stroje

za obdelovanje lesa, ame-
rikanske turbine, bencin-
motore in parostroje.

C. kr. priv. tovarna strojev, brizgalnic,
kmetijskih strojev, I. moravska mehanična
tkalnica ceví in pasov

R. A. SMEKAL

v Cechu pri Prostjevu in Smichow-Praga.

Podružnica v Zagrebu, Frankop. ulica 9

priporoča 13—36

slavnim gasilnim društvom, občinam in zasebni-
kom brizgalnice vsake vrste, s patentom proti
zmrzlini in s priredbo, da tiste na obe strani
vodo vlečejo in mečejo, parne brizgalnice,
s kojima zamoreta samo dva človeka opravljati
delo — naučba v teku treh dni — ter ne po-
trebujejo izprašanega strojevodjo; dalje vse drugo
gasilno orodje, čelade, pase, sekirice, lestve
i. t. d., kmetijsko orodje in Peronospora-
brizgalnice. — Roba solidna elegantna in ceno.
Plačila po dogovoru.

Podružnica R. A. Smekal v Zagrebu.

Naprodaj je več novih in rabljenih

HARMONIK

nemškega in dunajskega sistema. Kje se zve v
upravnistvu „Gorenjca“.

1-39

JOSIP WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA, Slomškove ulice št. 4

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.

Žično omrežje na stroj, obhajilne mize, ograje na mirodvoru,
obmejno omrežje, vežna vrata, balkoni, verande, stolpne
križe, štedilnike i. t. d. 81-18

Specijaliteta: valjični zastori (Rollbalken).

Stavbinska kleparska dela

vsakovrstna, iz poljubnega gradiva. — Najcenejša izvršitev lesno-
cementnih streh in pokrivanja s strešno lepenko ter v
to spadajoče poprave z jamstvom najsolidnejega dela. — Zaloga
strešnega laka, lesnega cementa in strešne lepene v najboljših kako-
vostih. — Strel vodne naprave po izkušeni sestavi.

Ustanovljeno 1861.

L. M. ECKER

Ustanovljeno 1861.

LJUBLJANA, dunajska cesta št. 7 in 16.

Vodne instalacijske naprave vsake vrste, napeljava v hiše, zveza z
obstoječimi vodovodi, premembe in vsakršne poprave. Zgradba stra-
nišč in kopelnih naprav od preproste do najfinije izvršbe proti
jamstvu primernege, trpežnega dela. — Proračuni na zahtevanje
brezplačno. 118-9

J. Sartori

ključavničarstvo in trgovina z železnino
v Radovljici, Gorenjsko

priporoča svojo zalogo najboljših
mlatilnic na vitle po K 103.—
„ „ roke „ „ 112.—
vsake vrste slamoreznic, šivalnih strojev za krojače
in šivilje, kolesa (bicikelji) od K 160—240.
Najboljše železo in jeklo, kovina za okna in vrata
štedilna ognjišča vsake vrste, knjiške posode
i. t. d. i. t. d. 112-10

Nad 500 različnih vzorcev

Pri nakupu blaga za

Moške obleke

se dobro priporoča

R. MIKLAUC

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 5

ki ima v zalogi vedno najnovejše blago.

O resnično nizkih cenah se vsakdo lahko prepriča.
74-20

Vzorce pošilja na zahtevanje poštne prosto

Postrežba zanesljivo dobra

Cene jako ugodne

Trgovina z železnino „MERKUR“ PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporoča svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključavničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelavode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

☛ Tomaževa žlindra, najboljše umetno gnojilo. ☛

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

105-20

priporoča Iv. Fr. Lampret, tiskar v Kranju.

Kuverte in vizitnice po najnižji ceni

Birmanska darila

ure, zlatnino
in srebrnino
po jako nizkih cenah
priporoča

H. SUTTNER, urar
v Kranju. 73-15

Ceniki zastoj in poštne prosto.

Stanje hranilnih vlog:
1,200.000 K.

Rezervni zaklad:
nad 36.000 K.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
sprejema hranilne vloge vsaki dan in jih obrestuje
po 4½ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica
za vložnike plačuje iz svojega. 20-26

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga 97-13

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj primane

šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

JOS. POGAČNIK

krojaški mojster v Radovljici štev. 41

priporoča slavnemu občinstvu

svojo delavnico za izdelovanje

Raznovrstnih
oblek

za gospode, uradniških uniform, salonskih,
turistiških in kolesarskih oblek, havelokov,
površnikov za spomladansko in letno sezono.
Različno blago, in sicer najmodernejše je vedno
14-35 v zalogi.

Ne skisanim filistrom

ampak

prijateljem humorja

priporočamo

'NAVIHANCE'

spisal Rado Murnik.

Velika 8°.

Str. 229.

Vsebinski:

Indijanci. — Iz Dragovega dnevnika. — Prisiljeno
zelje. — Matura. — Nirvana. — Ata Žužamaža. —
Čačkočkar pa Križkraž. — Peklenski napredek. —
Zavozlan roman. 96-13

Cena K 2-50, po pošti K 2-70.

Založništvo L. Schwentner

v Ljubljani, Dvorski trg 3.

148-1

Dr. pl. Trnkoczy-ja

redilni prašek za prašiče

1 zavoj 50 vin., 5 zav. samo 2 kroni naj kupi vsak, kdor
redi prašiče, da doseže, da postanejo prašiči mesnati,
tolsti in debeli, da imajo okusno meso, kar se doseže s
tem praškom gotovo, hitro in najcenejše.

Spoštovani gospod! Moji prašiči niso zrl, tudi so bili sila revni. Slučajno
sem dobil za poizkušnjo od enega svojih ljudi en zavojček redilnega
praška za prašiče, dlovek se mora kar čuditi! Ne mo-
rem svojih prašičev dovolj krmiti in so se v nekoliko dneh močno zredili sprito
tega izbornega pomočka. Morem ga vsakomur najbolje priporočiti in ga bodem
tudi priporočal.

Prosim s povratno pošto pet zavojčkov redilnega praška
za prašiče.

31.X. 1900.

Z velesposlovanjem

Jožef English, ogleda žel. proge, Beliše, Slavonija.

Uradno poverilo.

Predstojeci prepis se popolnoma ujema z izvirnikom, pisanim na dopisnico,
na kateri sta znanki za 4 filerje in 2 vinarja.

V Ljubljani, dne 3. (tretjega) oktobra 1901 (tisoč devetsto prvega leta).
(Notarski pečat.)

Ivan Plantan, c. kr. notar.

Pri zdravih prašičih, najsi bodo mladi ali stari, zadostuje na-
vadno en zavoj za 50 vinarjev.

Dobiva se pri vseh trgovcih, ako ne, potem po pošti iz lekarne
Trnkoczy v Ljubljani.

Pri tej se tudi dobiva: dr. pl. Trnkoczyja

balm (že 30 let svetovnoznani). 1 stekl. 20 h,

12 stekl. 2 kroni, 24 stekl. 4 krono prosto poš-

nine, 6 tucatov samo 10 kron, poštne prosto.

— Izborne želodečne kapljice (enake prejšnjim

Marijacejskim kapljicam, želodečnemu

grenkemu likerju, želiščnemu vinu

i. t. d.) 1 stekl. 40 h, 6 stekl. 2 kroni. — Pilne

odvajalne, želodec čisteče. 1 skatla 42 h, 6

skatel 2-10 kron. — Kašljev, pljučni in prani

sok ali želiščni sirup. 1 stekl. 1-12 kron, 6

stekl. 6 kron. — Drgnilni, udov in protinski cvet. 1 stekl. 1 krono,

6 stekl. 4-50 kron. — Tinktura zoper kurja očesa. 1 stekl.

80 h, 6 stekl. 3-50 kron. — Raztvorjalni, čistilni čaj. 1 zav.

1 krono, 5 zav. 4 krono. — Vsak dan prihajajoča zahvalna

pisma, tudi od zdravnikov hvalijo ta sredstva.

Izbaja vsako soboto zvečer, če je ta dan praznik, pa dan poprej. — Velja po pošti prejemati za celo leto 4 krono, za pol leta 2 kroni,
za četrt leta 1 krono. Za Kranj brez pošiljanja na dom stane za celo leto 3 krono, za pol leta 1 krono 50 vinarjev. Dostavljanje na dom
stane za celo leto 60 vinarjev več. Posamezne številke stanejo 8 vinarjev. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira.
— Za ostanila plačuje se za petikvarto 10 vinarjev, če se tiska enkrat, 8 vinarjev, če se tiska dvakrat, če se tiska večkrat, pa po dogovoru.
Uredništvo in upravnistvo se nahaja v hiši štev. 105 nasproti župne cerkve. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnina
reklamacije, ostanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.